

KONGRESY, SYMPOZJA I KONFERENCJE

International Geoscience Programme — IGCP *Geoscience in the service of society* — 34th Session of the IGCP Scientific Board Paryż, Francja, 15–17.02.2006

W głównej siedzibie UNESCO w Paryżu odbyła się coroczna sesja Rady Naukowej IGCP. Oprócz oficjalnych przedstawicieli UNESCO i IGCP wzięli w niej udział również członkowie grup roboczych IGCP oraz przedstawiciele komitetów narodowych IGCP z kilkunastu kra-

jów. Krótkie mowy powitalne wygłosili kolejno: przedstawiciel dyrektora generalnego UNESCO — Koichiro Matsuura; prezydent Międzynarodowej Unii Nauk Geologicznych (IUGS) — prof. Zhang Hongren; sekretarz generalny IUGS — dr Peter T. Bobrowsky oraz przedstawiciel dyrektora Działu Ekologii i Nauk o Ziemi UNESCO jak również przedstawiciel sekretarza generalnego IGCP. Następnie przewodniczący Rady Naukowej IGCP przedstawił szczegółowy raport o zmianach organizacyjnych. Przypomniał on, że pierwsze spotkanie IGCP odbyło się 45 lat temu, czyli w 1961 roku. Przyjęty wówczas program działania miał na celu nawiązanie współpracy pomiędzy wybitnymi uczonymi z krajów rozwiniętych i transfer wiedzy oraz technologii do krajów rozwijających się. Istotnym elementem tego programu było opracowanie międzynarodowych standardów badań geologicznych oraz technik analitycznych, jak również korelacja poziomów stratygraficznych w celu wyznaczenia obszarów wzorcowych. Przewartościowania w polityce UNESCO wymusiły w ostatnich latach zmianę dotychczasowych priorytetów IGCP, co zostało przedstawione w specjalnym oświadczeniu Rady Naukowej IGCP.

Raport Sekretariatu IGCP z działalności w roku 2005

Reforma IGCP. Na wniosek UNESCO wprowadzono zmiany strukturalne w zarządzaniu różnymi sektorami programowymi w celu możliwie jak najlepszej ich integracji. UNESCO zredukowało finansowanie i postawiło dodatkowe wymagania dotyczące zwiększenia efektywności realizacji zadań IGCP oraz ich większej interdyscyplinarności. Od grudnia 2004 roku IGCP zostało włączone w ramach UNESCO do nowo powstałego Działu Ekologii i Nauk o Ziemi (*Division of Ecological and Earth Science* — EES), a programy z zakresu nauk o Ziemi, obejmujące również IGCP, utworzyły oddzielną sekcję (*Earth Observation Section*).

W ramach dotychczasowych programów z zakresu ekologii i nauk o Ziemi zakłada się ścisłą współpracę interdyscyplinarną w dziedzinie ekologii, geologii i geofizyki, m.in. w odniesieniu do badań różnorodnych ekosystemów w przeszłości oraz przyczyn ich degradacji wskutek naturalnych czynników geologicznych. W dziale EES, oprócz sekretariatu IGCP, będzie również sekretariat obsługujący

Program *Człowiek i biosfera* (*Man and Biosphere* — MAB). Stwarza to możliwość jeszcze lepszej stymulacji międzynarodowej współpracy naukowej w ramach tych obu programów, jak również współpracy z Międzynarodowym Programem Hydrogeologicznym (*International Hydrogeological Programme* — IHP), na przykład w badaniach interdyscyplinarnych, dotyczących obserwacji powierzchni Ziemi, zmian klimatycznych i bioróżnorodności.

Aktualna ocena programu IGCP, która została przedstawiona podczas wiosennej sesji Rady Wykonawczej UNESCO w 2004 roku, objęła sześciolatek działania, czyli lata 1997–2002 (dokument 169 EX/22). Zgodnie z nową średnioterminową strategią UNESCO przedstawione wytyczne zobowiązują IGCP do poprawienia skuteczności poprzez realizację planu strategicznego oraz zwiększenie efektywności mechanizmów zarządzania. W związku z przeprowadzaną komasacją programów, IGCP musi dopasować swoje priorytety badawcze i skoncentrować się na określonej problematyce uwzględniającej różne aspekty społeczne. Spowoduje to dywersyfikację projektów w aspekcie geograficznym, jak również zwiększenie liczby dyscyplin naukowych zaangażowanych w projektach. Pierwszy krok zrobiono w 2005 r., kiedy została powołana piąta grupa robocza (hydrogeologiczna) w Radzie Naukowej IGCP.

Niezależnie od prowadzonej oceny zewnętrznej Rada Naukowa IGCP utworzyła własną grupę roboczą, która miała opracować nową strukturę i reorientację IGCP. Pod koniec 2005 r. grupa ta (pod przewodnictwem dr. C. Koerberla) przedstawiła raport z prac. Ponadto IUGS i UNESCO utworzyły grupę zadaniową (przewodniczy jej Ed de Mulder), która wraz z przewodniczącym Rady Naukowej IGCP ma za zadanie zdefiniować nowy zakres badań. Pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 17.06.2005 r., a raport przedstawiono 07.10.2005 r. Obydwa raporty zostały ocenione przez komitety wykonawcze IUGS i UNESCO. Będą one przedmiotem dalszej, pogłębionej dyskusji, mającej na celu przeprowadzenie reformy IGCP. Komitet Wykonawczy i Zgromadzenie Ogólne UNESCO będą regularnie informowane o przebiegu tych prac.

Rada Naukowa IGCP. Wśród członków poszczególnych grup roboczych przeprowadzono analizę postępu w realizacji projektów. Ocenę przedstawili przewodniczący grup roboczych na dorocznej, 34. sesji IGCP. Ze względu na niezakończoną reformę IGCP nie powołano nowych członków do Rady Naukowej w miejsce trzech osób, które przeszły na emeryturę (dr P. Pande i prof. C. Zazo-Cardena — przewodniczący WG 2; prof. M. Wilson — WG3). Nowym przewodniczącym WG 2 został dr Bryan T. Schreiner.

Informacje o projektach IGCP. Rok zakończenia i numery projektów IGCP:

□ 2005 — 7 projektów: 447, 455, 457, 458, 459, 464, 494;

□ 2006 — 5 projektów: 463, 467, 470, 471, 473;

□ 2007 — 13 projektów: 474, 475, 476, 478, 479, 481, 482/489, 485, 486, 490, 491, 493, 508;

□ 2008 — 8 projektów: 487, 495, 497, 499, 500, 501, 502, 503;

□ 2009 — 14 projektów: 506, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 518, 519, 521, 522, 523.

Ponadto liderzy projektów 447 i 494 poprosili o przedłużenie realizacji projektów bez dodatkowego finansowania.

Publikacje. Doroczne sprawozdanie IGCP, *Geological Correlation* nr 33, zostało opublikowane w lutym 2006 roku i, tak jak dotychczas, zostanie rozesłane do ośrodków naukowych na całym świecie, do stałych delegatów przy UNESCO oraz do komitetów narodowych. Wersja elektroniczna jest już teraz dostępna pod adresem: <http://unesdoc.unesco.org/ulis/index.html>. Z powodu oszczędności od przyszłego roku zaniechana będzie publikacja i dystrybucja sprawozdania, a dostępna będzie tylko jego wersja elektroniczna na stronie internetowej IGCP.

Obecnie, zarówno dla organów decyzyjnych, jak i do użytku publicznego, jest przygotowywana nowa broszura informacyjna o IGCP. Będzie ona dostępna jesienią 2006 roku.

Strona internetowa IGCP. Prawie wszystkie projekty IGCP mają założone własne strony internetowe, z linkami ze strony głównej IGCP. Strona ta jest uaktualniana i wkrótce pod adresem http://www.unesco.org/science/earth/igcp/index_igcp.html pojawi się jej zmodernizowana wersja.

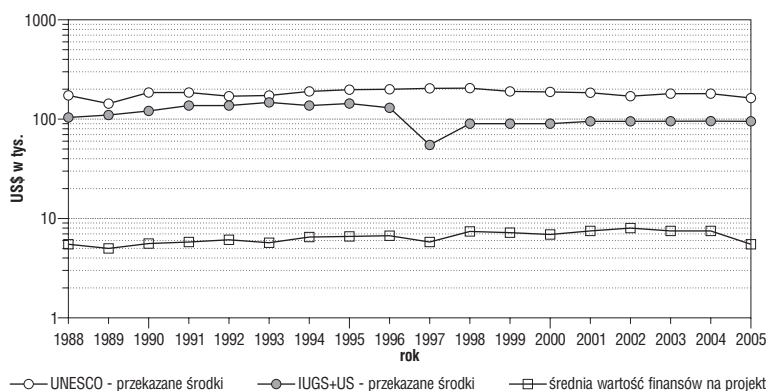
Strona IGCP zawiera również linki do IUGS, *Episodes* i kilku komitetów narodowych IGCP. W drugiej połowie 2006 roku członkowie Rady Naukowej IGCP otrzymają hasła, by mieć dostęp do dokumentów (np. ofert i sprawozdań) i możliwość opiniowania ich drogą elektroniczną.

Finanse. Informację o środkach finansowych, jakimi dysponowało IGCP w latach 1988–2005, przedstawiono na rycinie 1. Fundusz IGCP tworzyły środki przekazywane przez UNESCO (od 163 do 205 tys. US\$) oraz IUGS i USA (od 55,0 do 147,2 tys. US\$), a roczny budżet IGCP wynosił od 253,0 do 341,2 tys. US\$. Od 1998 roku widoczny jest spadek środków przeznaczanych na finansowanie IGCP. W roku 2005 finanse IGCP były na bardzo niskim poziomie (258 tys. US\$). Również średnie finansowanie projektu było niskie, bo wynosiło zaledwie 5,5 tys. US\$ (dla 48 projektów). Jeśli porównamy średnie finansowanie przypadające na projekt, to najwyższą wartość miało ono w 2002 r. — 8,0 tys. US\$ (dla 39 projektów), a najniższą w 1989 r. — 5,0 tys. US\$ (dla 55 projektów). Z kolei liczba realizowanych projektów była zmienna i wahała się od 41 (2001) do 61 (1990). W 2005 r. zdecydowana większość projektów (29 z 48)

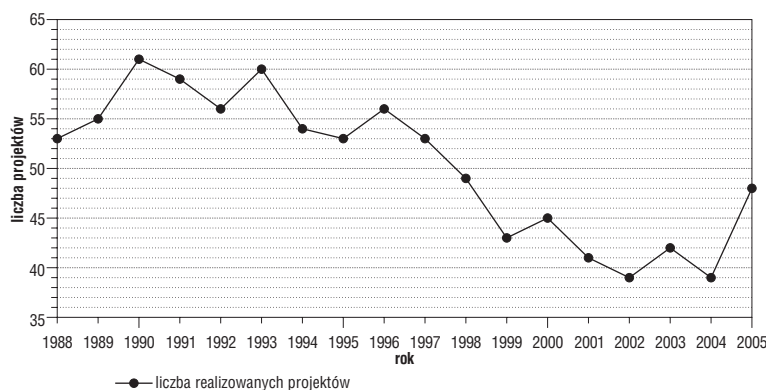
miała finansowanie na poziomie średnim, to jest 5,5 tys. US\$. Ponadto około 33% budżetu IGCP zdecentralizowano i przekazano do oddziałów UNESCO w Dżakarcie (6 projektów), Montevideo (2) i Nairobi (2). Dodatkowe środki (30 tys. US\$) zostały przekazane przez sektor prywatny dla Muzeum Instytutu Paleontologii w Moskwie, w celu zakupu i instalacji gablot wystawienniczych dla unikatowej kolekcji fauny wendyjskiej.

Raporty Komitetów Narodowych IGCP. Komitety narodowe IGCP przesyłają corocznie sprawozdania podsumowujące aktywność badaczy z danego kraju w realizacji projektów IGCP. Do końca lutego 2006 roku sprawozdania zostały przesłane z 25 krajów, w tym również z Polski. Zacieśniają się kontakty centrali z komitetami narodowymi IGCP, m.in. poprzez uczestniczenie przedstawicieli centrali w spotkaniach komitetów narodowych oraz wymianę korespondencji dotyczącej zmian w funkcjonowaniu i zarządzaniu programem oraz w funkcjonowaniu komitetów narodowych, na przykład w powoływaniu nowych członków w celu wsparcia ofert projektowych czy pozyskiwaniu funduszy na badania. Zachodzi pilna potrzeba pełnej reprezentacji społeczności geologicznej w komitetach narodowych oraz możliwie silnych powiązań z administracją państwową, w tym z przedstawicielami krajowymi w UNESCO.

Projekty IGCP realizowane w 2005 roku. W minionym roku realizowano 48 projektów, w tym jeden (nr 494) o przedłużonym terminie zakończenia bez finansowania oraz 16 nowych (nr 506–523), w tym projekty 513, 518, 519 i 523 zostały wstępnie zaakceptowane do realizacji (tab. 1).

Ryc. 1. Wielkość i źródła finansowania projektów IGCP w latach 1988–2005

Ryc. 2. Liczba projektów IGCP realizowanych w latach 1988–2005

Tab. 1. Wykaz nowych projektów IGCP (stan na koniec 2005 r.)

Nr projektu	Tytuł projektu	Liderzy	Czas realizacji
506	Utwory jury, korelacja globalna i główne zdarzenia geologiczne <i>Marine and non-marine Jurassic: global correlation and major geological events</i>	J. Sha i Y. Wang (Chiny), N. Morton (Francja), P.E. Olsen (USA), A. Riccardi (Argentyna) i G. Pienkowski (Polska)	2005–2009
507*,**	Paleoklimat kredy w Azji <i>Palaeoclimates of the Cretaceous in Asia</i>	Y. Il Lee (Korea)	2005–2009
508	Zapadnięcie się wulkanu i aktywność uskokowa — projekt młodych naukowców <i>Volcano collapse and fault activity — Young Scientists' Project</i>	I. Petrinovic (Argentyna), T. Toulkeridis (Ekwador), A. Concha Dimas (Meksyk) i C. Corazzato (Włochy)	2005–2007
509	Superkontynenty paleoproterozoiczne a globalna ewolucja <i>Palaeoproterozoic supercontinents and global evolution</i>	S.M. Reddy (Australia), R. Mazumder (Indie) i D.A.D. Evans (USA)	2005–2009
510	Granity typu A i skały pokrewne na przestrzeni dziejów <i>A-type granites and related rocks through time</i>	R. Dall'Agnol (Brazylia), C. Frost (USA) i O.T. Rämö (Finlandia)	2005–2009
511	Podmorskie ruchy masowe i ich konsekwencje <i>Submarine mass movements and their consequences</i>	J. Locat (Kanada), J. Meinert (Norwegia) i R. Urgeles (Hiszpania)	2005–2009
512	Neoproterozoiczne epoki lodowe <i>Neoproterozoic ice ages</i>	E. Arnaud (Kanada), M. Babinski (Brazylia), Y. Godderis i G. Halverson (Francja), M. Kennedy (USA), C. Mac Niocail (Wielka Brytania), V. Rai (Indie), G. Shields (Australia) i Z. Maoyan (Chiny)	2005–2009
513**	Zbiorniki krasowe a zasoby wodne <i>Karst aquifers and water resources</i>	C. Groves (USA), Y. Daoxian (Chiny), B. Andreo-Navarro (Hiszpania) i H. Viles (Wielka Brytania)	2005–2009
514	Paleosystemy rzeczne: ewolucja a złoża mineralne <i>Fluvial palaeosystems: evolution and mineral deposits</i>	N. Patyk-Kara (Rosja), A. Duk-Rodkin (Kanada), B. Hou (Australia), L. Ziyang (Chiny) i V. Dolgoplov (Kazachstan)	2005–2009
515	Zmienność linii brzegowej w relacji do zmian poziomu morza <i>Coastal vulnerability related to sea level change</i>	U. Simeoni (Włochy), M. Snoussi (Maroko), Z. Belberov (Bułgaria) i F. Sabatier (Francja)	2005–2009
516	Budowa geologiczna wschodniej i południowo-wschodniej Azji <i>Geological anatomy of East and South-East Asia</i>	K. Hisada (Japonia), P. Charusiri (Tajlandia), B. Lee (Korea) i X. Jin (Chiny)	2005–2009
518**	Sekwencje rzeczne jako dowód ewolucji krajobrazu i klimatu w młodszym kenozoiku <i>Fluvial sequences as evidence for landscape and climatic evolution in the Late Cenozoic</i>	D. Bridgland (Wielka Brytania)	2005–2009
519**	Hydrogeologia, hydrochemia i zarządzanie zbiornikami wodnymi na wybrzeżu atlantyckim Ameryki Południowej <i>Hydrogeology, hydrochemistry and management of coastal aquifers on the Atlantic coast of South America</i>	E. Bocanegra (Argentyna)	2005–2009
521	Połączenie Morza Śródziemnego i Morza Czarnego w czasie ostatnich 30 tys. lat — wpływ zmian poziomu morza na działalność człowieka <i>Black sea Mediterranean corridor during the last 30 ky: sea level change and the human adaption</i>	V. Yanako-Hombach (Kanada), Y. Yilmaz (Turcja) i P. Dolukhanov (Wielka Brytania)	2005–2009
522	Wczesny dan <i>Down of the Danian</i>	J.D. Stilwell (Australia) i C. Del Rio (Argentyna)	2005–2009
523**	GROWNET — Globalna sieć wód gruntowych <i>GROWNET — Global ground water network</i>	S. Daji Limaye (Indie) i A.J. Reedman (Wielka Brytania)	2005–2009

*oferta złożona powtórnie w 2005 roku i wstępnie zaakceptowana do realizacji

**oferta złożona w 2005 roku i wstępnie zaakceptowana do realizacji

Obchody Międzynarodowego Roku Planety Ziemia 2008 (MRPZ 2008). Przewodniczący Komitetu Obchodów MRPZ 2008, Eduardo de Mulder, przedstawił aktualny stan prawny oraz strategię przygotowań do światowych obchodów. Inicjatywa organizacji obchodów pochodziła od IUGS, a po wsparciu przez IGCP i formalnej wspólnej deklaracji w dniu 26.08.2004 r. została drogą dyplomatyczną przekazana do ONZ. Wniosek formalny został zaakceptowany podczas konferencji generalnej ONZ w dniu 21.10.2005 r. Obchody zostały proklamowane przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 22.12.2005 roku. Zdaniem IGCP obchody MRPZ 2008 powinny przynieść wiele korzyści: politycznych, finansowych, naukowych i promocyjnych dla samej organizacji. IUGS oraz *Earth Science Division* z UNESCO pełnią zaszczytną rolę współinicjatora. Ponadto Komitet MRPZ 2008 składa się z 12 organizacji założycielskich (m.in. AAPG, INQUA, IUGG, IGU, IUSS) oraz 26 partnerów stowarzyszonych (m.in. IGCP).

Problematyka obchodów obejmuje 10 głównych zagadnień — wody gruntowe, zagrożenia, Ziemia i zdrowie, klimat, zasoby naturalne, megamiasta, wnętrze Ziemi, oceany, gleby oraz Ziemia i życie. Dla każdego z tych zagadnień opracowano i wydrukowano kolorowe broszury (są one dostępne pod adresem: www.yearofplanetearth.org). W kilku krajach (m.in. w Japonii, Argentynie, Niemczech, Mongolii, Kanadzie, Chinach i Rosji) powołano komitety narodowe obchodów MRPZ 2008. W najbliższej przyszłości będą podjęte działania mające na celu utworzenie legalnej struktury komitetu, aby umożliwić pozyskiwanie środków finansowych (głównie od zakładów przemysłowych, orga-

nizacji rządowych oraz prywatnych sponsorów). Planuje się zgromadzenie około 20 mln US\$, które stworzyłyby budżet światowych obchodów MRPZ 2008. W ramach obchodów planuje się m.in. zorganizowanie wielu wystaw związanych tematycznie z głównymi zagadnieniami Międzynarodowego Roku Planety Ziemia 2008, szeroką akcją propagandową adresowaną do społeczeństw, prezentację zagadnień uświadamiających istotne znaczenie procesów zachodzących na Ziemi, poszerzenie współpracy międzynarodowej oraz organizację konferencji.

Oświadczenie Rady Naukowej IGCP w sprawie nowej problematyki badawczej projektów

IGCP jest wspólnym przedsięwzięciem UNESCO i IUGS, w którym bierze udział kilka tysięcy naukowców z około 150 krajów. Program IGCP jest wielonarodową platformą współpracy w dziedzinie nauk o Ziemi. Poruszana w projektach problematyka dotyczy wszystkich naturalnych procesów zachodzących zarówno współcześnie, jak i w przeszłości na powierzchni i we wnętrzu Ziemi, zasobów naturalnych oraz roli badaczy nauk o Ziemi w społeczeństwie. Jednak głównym celem projektów IGCP jest stworzenie światowej sieci infrastruktury naukowej i prawidłowe szkolenie kadr. IGCP oczekuje od międzynarodowych zespołów badawczych nowych projektów, a w szczególności takich, które będą uwzględniać:

- a) nowe kierunki badań;
- b) zdefiniowanie głównych zadań w harmonogramie rocznym;
- c) inne kierunki badań z dziedziny geologii podstawowej i stosowanej.

Oferty projektowe będą oceniane przez Radę Naukową IGCP zarówno pod względem ich wartości naukowej, jak również realizacji nowej polityki IGCP. Główne kierunki badań, preferowane obecnie przez IGCP, to:

1. Obieg wody;
2. Zagrożenia naturalne;
3. Zasoby naturalne;
4. Geologiczny zapis zmian klimatu i ewolucja życia;
5. Wnętrze Ziemi i wpływ zachodzących w nim procesów na środowisko.

Ad. 1. Rozwój życia na Ziemi zależy od wody. Jej dostępność jest podstawowym warunkiem aktywności człowieka. Zasoby wody na Ziemi obejmują wodę słodką, słoną oraz lodowce. Badania obiegu wody pociągają za sobą konieczność prowadzenia podstawowych prac studialnych, takich jak rozpoznanie systemów wód podziemnych i zarządzanie nimi, hydrogeologia, źródła, zanieczyszczenia i zasoby systemów wodnych.

Ad. 2. Do zagrożeń naturalnych zalicza się trzęsienia ziemi, aktywność wulkaniczną, ruchy masowe, tsunami, powódzie, upadki meteorytów oraz zagrożenie zdrowia przez czynniki geogeniczne. Zagrożenia naturalne mogą występować w skali lokalnej (np. osuwiska czy erozja wybrzeży morskich) lub znacznie większej, zagrażającej większej społeczności (np. wybuch wulkanu czy upadek meteorytu). Intencją podejmowanych badań jest rozpoznanie i prognozowanie zagrożeń oraz udział w przygotowywaniu wszelkich rozwiązań społecznych i technicznych dotyczących zagrożeń naturalnych i klęsk żywiołowych.

Ad. 3. Zasoby Ziemi to minerały, węglowodory, energia geotermalna i woda. Wzrost populacji, rozwój technologiczny oraz dobrobyt i rozwój społeczeństw zależą od zrównoważonego wykorzystywania surowców natural-

nych. Ich eksploatacja, jak również odpowiedzialne i zrównoważone wykorzystywanie odgrywają kluczową rolę dla całej ludzkości i są wyzwaniem dla nauk o Ziemi.

Ad. 4. Zmiany klimatu i ewolucja życia na Ziemi są zapisane w skałach. Osady morskie i lądowe, w szczególności osady lodowcowe i pyły wulkaniczne, wraz z zawartymi w nich skamieniałościami roślin i zwierząt dostarczają informacji o zachodzących zmianach. Różne formy życia miały wpływ na atmosferę, oceany i lądy. W dziejach Ziemi stwierdzono kilka głównych epizodów masowego wymierania organizmów żywych, co było związane z dramatycznymi zmianami klimatu. Na podstawie badań zmian współczesnego klimatu można wyciągnąć istotne wnioski, które mogą posłużyć do zapobieżenia lub zminimalizowania skutków ewentualnych zniszczeń w środowisku naturalnym.

Ad. 5. Procesy zachodzące na powierzchni Ziemi są kontrolowane przez procesy zachodzące wewnątrz Ziemi. Analiza procesów zachodzących wewnątrz Ziemi, poczynając od zmian pola magnetycznego aż do tektoniki płyt, pomaga lepiej zrozumieć procesy zachodzące na powierzchni Ziemi jako jednej z planet naszego układu słonecznego.

Zmiany organizacyjne w działalności IGCP

Wdrażanie zmian związanych z reorganizacją IGCP rozpoczęto w 2005 roku i prowadzono je etapami:

1. Przewodniczący 5 grup roboczych, po konsultacjach z członkami tych grup, przeprowadzili ocenę realizowanych projektów.

2. Ocena projektów IGCP została zakończona podczas spotkania Rady Naukowej IGCP w Paryżu w dniach 15–16 marca 2005 roku; w spotkaniu uczestniczyli przewodniczący IGCP, 5 przewodniczących grup roboczych oraz przedstawiciele IUGS i UNESCO.

3. Doroczne spotkanie Rady Naukowej IGCP zostało skrócone do 3 dni roboczych.

4. Przyjmowanie nowych ofert na projekty IGCP wstrzymano do odwołania.

5. Czas kadencji członka Rady Naukowej IGCP pozostał bez zmian (4 lata), ale w miejsce trzech ustępujących członków nie powołano nowych.

6. Zwiększenie budżetu IGCP nastąpiło dzięki większym wpłatom IUGS, USA i UNESCO *Water Science Programme*.

Rada Naukowa IGCP, po konsultacji z IUGS i UNESCO, postanowiła, że w latach 2006–2007:

1. Zostanie utrzymane skrócenie dorocznych spotkań Rady Naukowej IGCP (do 3 dni roboczych) i będą się one odbywać w siedzibie UNESCO w Paryżu.

2. Stopniowo będzie redukowana liczba członków Rady Naukowej IGCP (do 10 członków) i zostaną zlikwidowane grupy robocze.

3. Kadencja Rady Naukowej IGCP będzie skrócona do 3 lat.

4. Zostanie powołana Rada Doradcza IGCP, złożona z 20–30 ekspertów wspierających Radę Naukową IGCP, w celu oceny nowych ofert projektowych oraz realizowanych projektów. Konsultacje z ekspertami będą się odbywać tylko drogą elektroniczną, a kadencja w Radzie Doradczej IGCP będzie trwała 4 lata, z możliwością przedłużenia.

5. Nominacje do Rady Naukowej i Rady Doradczej będą się odbywały poprzez komitety narodowe IGCP i

Tab. 2. Wykaz projektów IGCP z udziałem polskich badaczy w 2005 r. (na podstawie nadesłanych danych)

Nr projektu	Tytuł projektu	Uczestnicy z Polski	Czas realizacji
458	Wydarzenia na granicy triasu i jury: masowe wymieranie, globalne zmiany środowiskowe oraz ich przyczyny <i>Triassic/Jurassic boundary events: mass extinction, global environmental change, and driving forces</i>	J. Golonka (AGH), A. Gaździcki (PAN) i M. Krobicki (AGH)	2001–2005
486	Złoża tellurków i selenków Au i Ag <i>Au-Ag-telluride-selenide deposits</i>	S.Z. Mikulski (PIG), J. Pieczonka (AGH) i A. Piestrzyński (AGH)	2003–2007
491	Kregowce środkowopaleozoiczne: biogeografia, paleogeografia i klimat <i>Middle Palaeozoic vertebrate biogeography, paleogeography and climate</i>	M. Ginter (UW) i P. Szrek (UW)	2003–2007
494	Zmiany zawartości tlenu podczas sedymentacji w oceanie środkowej kredy: badania Tetydy — projekt młodych naukowców <i>Dysoxic to oxic change in ocean sedimentation during the Middle Cretaceous: a study of the Tethyan realm — Young Scientists' Project</i>	K. Bąk (UPedagogiczny w Krakowie) — współlider projektu	2003–2006
497	Ocean Rheic: jego powstanie, ewolucja i korelacje <i>The Rheic ocean: its origin, evolution and correlatives</i>	R. Kryza, P. Aleksandrowski i S. Mazur (UWr.)	2004–2008
506	Utwory jury, korelacja globalna i główne zdarzenia geologiczne <i>Marine and non-marine Jurassic: global correlation and major geological events</i>	G. Pieńkowski (PIG) — współlider projektu, A. Feldman-Olszewska (PIG), A. Gaździcki (PAN), J. Golonka (AGH), J. Gutowski i J. Kopik (PIG); M. Krobicki (AGH), A. Uchman (UJ) i A. Wierzbowski (UW)	2005–2009
510	Granity typu A i skały pokrewne na przestrzeni dziejów <i>A-type granites and related rock through time</i>	J. Wiszniewska i E. Krzemińska (PIG)	2005–2009

IUGS oraz IUGS i UNESCO, a końcową selekcję nowej Rady Naukowej IGCP przeprowadzi IUGS i UNESCO. W celu zasięgnięcia dodatkowych opinii możliwe będą również konsultacje zewnętrzne.

6. Nowy konkurs ofert projektowych będzie ogłoszony do połowy 2006 roku, wraz z nowymi wskazówkami uwzględniającymi cele nałożone przez Grupę Zadaniową IUGS i UNESCO, w której Rada i Sekretariat IGCP będą uczestniczyć.

7. Grupa Zadaniowa IUGS i UNESCO opracuje wytyczne dla osób oceniających oferty projektowe.

8. Grupa Zadaniowa IUGS i UNESCO przygotowuje również nowe wytyczne dla komitetów narodowych IGCP, ułatwiające przygotowywanie sprawozdań rocznych oraz zawierające uwagi i informacje dotyczące roli komitetów w organizacji IGCP i ich współpracy z komitetami narodowymi UNESCO.

9. Grupa Zadaniowa przygotowuje i uaktualni terminy referencji IGCP do rozpatrzenia przez ciała wykonawcze IUGS i UNESCO w latach 2006–2007.

10. Sponsorzy IGCP (IUGS, UNESCO i inni) będą corocznie określać liczbę projektów finansowanych w ramach programu IGCP na podstawie oceny projektów przez Radę Naukową IGCP.

11. Coroczna dotychczas publikacja *Geological Correlation*, prezentująca wyniki realizacji projektów, zostanie zastąpiona wersją elektroniczną, dostępną na stronie internetowej UNESCO.

12. Broszura i plakat promujące IGCP zostaną przygotowane do końca 2006 roku, wspólnie przez IUGS i UNESCO i w porozumieniu z Radą Naukową IGCP.

Aktualnie w ramach IGCP działają następujące grupy robocze:

□ **WG1:** Stratygrafia, paleontologia, sedymentologia, paliwa kopalne (przewodniczący — prof. M. Juracik, Uniwersytet w Zagrzebiu, Chorwacja);

□ **WG2:** Czwartorzęd, geologia środowiskowa i inżynierska (przewodniczący — dr B. Schreiner, Uniwersytet w Saskatchewan, Kanada);

□ **WG3:** Surowce mineralne, petrologia, wulkanologia, geochemia (przewodniczący — dr Ch. Koeberl, Uniwersytet Wiedeński);

□ **WG4:** Geofizyka, tektonika, geologia strukturalna (przewodniczący — prof. O. Gerel, Uniwersytet w Ulan Bator, Mongolia);

□ **WG5:** Hydrogeologia (przewodniczący — dr O. Tujchneider, Uniwersytet w Santa Fe, Argentyna).

Udział polskich geologów w projektach IGCP w 2005 r.

W 2005 roku 23 polskich uczonych, reprezentujących 7 krajowych ośrodków geologicznych, uczestniczyło w 7 międzynarodowych projektach IGCP (tab. 2). Polacy są też współliderami dwóch z tych projektów — G. Pieńkowski oraz K. Bąk.

Polscy geolodzy, biorący udział w projektach, byli autorami ponad 25 recenzowanych artykułów oraz rozszerzonych abstraktów konferencyjnych (ich spis zamieszczono w sprawozdaniu Polskiego Narodowego Komitetu IGCP na stronie www.pgi.gov.pl/ProgramIGCP). W ramach IGCP uczestniczyli oni w 9 międzynarodowych konferencjach, a także w wielu spotkaniach roboczych oraz w wycieczkach terenowych, na których przedstawiali rezultaty swoich prac.

W ramach realizowanych projektów również w Polsce odbyło się kilka spotkań roboczych, w tym w ramach projektu IGCP 506 konferencja (*5th Jurassic Conference*, 26–28.09.2005) w Krościenku w Pieninach. W ramach tego projektu w dniach 06–19.09.2006 r. odbędzie się w Krakowie VII Międzynarodowy Kongres Jurajski.

Leszek Marks & Stanisław Z. Mikulski